

telif memleketlerden yazılar alarak mecmuayı aile kalkınması meselesi etrafındaki araştırmaların esaslı organı haline koymuştur. Bu vesileyle gelecek sene kongrenin Helsinki'de toplanmasına da karar verilmiştir, adı geçen mecmuanın 1950 senesi 2. sayısında «Türk ailesi» ve «Türk ailesinin hukukî bünyesi», mevzularında H. Z. Ülken'in makaleleri neşredilmiştir.

TÜRK SOSYOLOJİ CEMİYETİ (1949)

1940 yılı Ekim ayı başlarında Ülken ve Fındıkoğlu'nun teşebüsü ile İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Profesör, Doçent ve Asistanları, İstanbul liselerinin bir kısım Sosyoloji Öğretmenleri, ve Sosyoloji ile meşgul diğer bazı zatlar Eminönü Halkevinde toplanarak bir Sosyoloji Cemiyeti kurmayı kararlaştırdılar ve bu cemiyetin nizamnamesini hazırladılar. Evvelce 1918 de Mehmet Ali şevki tarafından «Mesleki içtimai» adıyla böyle bir cemiyet kurulmuş ve memlekete ait araştırmalar yapılmıya başlamış, fakat İzmirin Yunanlılar tarafından işgali, İstiklâl Harbi bu cemiyetin faaliyetini durdurmuştu. 1927 de İstanbul liseleri Felsefe ve Sosyoloji öğretmenleri Servet Berkin'in başkanlığında tekrar «Felsefe ve İçtimaiyat cemiyeti» ni kurdular. Bu cemiyet 1930 başlarına kadar devam etti. 1931 de Profesör şekip Tunç'un başkanlığında cemiyet ikinci defa faaliyete başladı. Fakat her iki cemiyet de ilmî ve tecrübî sosyoloji araştırmalarına ehemmiyet verecek yerde spekülâtif sahada kaldılar. Bu sırada Mehmet Ali şevki İstanbul Muallimler Birliğinde ikinci defa faaliyetine başladı. Muallimler Birliği Mecmuasından istifade edildi. Fakat tecrübî sosyoloji sahasındaki bu çalışmalar resmî cemiyet şeklini almadı. Ancak 1933 den 1939 a kadar «Mülkiye Mecmuası» Mehmet Ali şevki'nin muntazam teşriyat yapmasını temin etti. Nitekim bu sahada H. Z. Ülken de 1938 - 40 arasında «İnsan» mecmuasında neşriyat yaptı. Z. F. Fındıkoğlu 1942 den itibaren İř mecmuasında ve 1944 de neşrettiği «Sosyoloji Metodolojisi» adlı kitabında tecrübî sosyoloji istikametine doğru gitmiye başladı. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Dergisi de 1942 den beri aynı sahada çalışmaktadır.

Yeniden kurulması kararlaştırılan «Türk Sosyoloji Cemiyeti» bu dağnık çalışmaları teşkilâtlandırmak, Türkiye'de sosyoloji ile

uğraşanları bir araya getirmek, bir sosyoloji lûgatı hazırlamak, bir mecmua neşretmek, muntazam tebliğler ve konferanslar vermek, memleket tetkiklerini sistemli bir hâle getirmek gayesini takip ediyor. Türk Sosyoloji Cemiyeti 2/12/1949 tarihinde resmen kuruldu. İlk toplantısında en kıdemli Sosyoloji Profesörü Necmeddin Sadak fahrî başkanlığa, Hilmi Ziya Ülken idare heyeti başkanlığına, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu başkan vekilliğine, Selmin Evrim sekreterliğe, Ali Aıza Korap muhasipliğe, Hazım Berge, Münir R. Öymen, Nahid Tendar, Ekmel Zadi, Nureddin Şazi Kösemihal idare heyeti azalığına seçildiler.

Cemiyet yedi ay zarfında Beyoğlu Halkevinde bir seri ilmî konferans tertip etti. Bunlardan başka Doçent Mümtaz Turhan, Öğretmen ve Avukat Reşat Kaynar tarafından birer münakaşalı tebliğ verildi.

Türk Sosyoloji Cemiyeti Paris'te kurulan Üniversite sitesi kongresine bir raporla iştirak etti. Oslo'da kurulan Milletlerarası Sosyoloji Cemiyetine âza oldu. Bazı Sosyoloji cemiyetlerle mecmua mübadelesi yaptı. Konferansları ve tebliğleri neşretmek üzere devamlı bir mecmua çıkarmak için hazırlığa başladı. Bu maksatla bir neşriyat kooperatifi teşebbüsüne girişti. Umumî heyetin fikirlerinden faydalanmak üzere üç defa çay tertip etti. Henüz Türk Sosyoloji Cemiyetinin mecmuası neşre başlanmamıştır.

TÜRK SOSYOLOJİ CEMİYETİ BİRİNCİ KONGRESİ

Cemiyet ilk kongresini 21 Temmuz Cuma saat 16 da İstanbul Etibba Odasında yaptı. Kongre birinci gün yalnız idarî mahiyette idi. Burada muvakkat reis ve kâtipler seçildi. İdare heyeti raporu okundu. Yeni seneye ait teklifler yapıldı. Yeni idare heyeti seçildi. Eski idare heyeti ipka edilmekle beraber yalnız hastalıklarından ve mazeretlerinden dolayı Hazım Berge ile Ekmel Zadi'in yerine Reşat Kaynar ve Salâh Birsal azâlığa seçildiler. Nihayet yıllık ilmî çalışmalar üzerinde müzakere yapıldı. Azânın bir kısmının Muallimler Birliğine iltihak teklifi üzerinde konuşuldu ve bu meselenin müzakeresi yeni idare heyetine bırakıldı.